Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena *Rudolfŭ Mosse*, *Haasenstein & Vogler (Otto Maas)*, *Heinrich Schalek*, *Alois Herndl*, *M. Dukes*, *A. Oppelik*, *J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger*, *Anton Mezei*, *Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețulu inserțiunilorŭ; o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta" ese în fiecare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 206. Brașovŭ, Joi 14 (26) Septemvre 1889.

Din causa sfintei sĕrbătorĭ de mâne, ḑiarulŭ nu va apăré până Vinerĭ séra.

Brașovŭ, 13 Septemvre v.

Șoviniștii ungurĭ îșĭ facŭ de capŭ.

Faptele lorŭ au ajunsŭ unŭ grad de nerușinare și cutezanță, care au indignatŭ în cea mai mare mĕsură până și pe Maiestatea Sa Monarhulŭ nostru.

E vorba de batjocurirea stégului negru-galbenŭ în Monorŭ. Lucrurile s'au petrecutŭ astfelŭ:

Precum amŭ fostŭ împărtășitŭ, unele foi ungurescĭ din Pesta au strigatŭ ca nebune în ḑilele acestea, că cu ocasiunea manevrelorŭ de honveḑĭ dela Monorŭ locuința comandantului a fostŭ marcată cu stégŭ negru-galbenŭ, ceea ce ar fi o ilegalitate, deórece stégulŭ honveḑimei e celŭ naționalŭ ungurescŭ, ér nu celŭ negru-galbenŭ.

O notă oficiósă a rĕspunsŭ la aceste strigăte șoviniste, că conformŭ regulamentului, care e unul și acelașŭ pentru armata comună ca și pentru honveḑĭ, locuințele comandanțilorŭ, fiă ei ai armatei comune orĭ ai honveḑimei, au sĕ se facă cunoscute trupelorŭ marcându-se cu stégurĭ negre-galbene, spre a se evita încurcăturĭ ce ar resulta din marcărĭ diferite, ale cărorŭ urmărĭ arŭ puté fi fatale.

Dér odată începută agitațiunea și pornitŭ curentulŭ șovinistŭ în contra steagului negru-galbenŭ, nu s'a opritŭ în mersulŭ sĕu decâtŭ după-ce în Monorŭ steagulŭ negru-galbenŭ de pe locuința comandantului a fostŭ luatŭ josŭ nóptea, ruptŭ și călcatŭ în picióre în noroiu, precum s'a găsitŭ în ḑiua următóre.

Acestŭ provocatorŭ atentatŭ, atâtŭ de multŭ a indignatŭ pe Maiestatea Sa Monarculŭ, încâtŭ la vorbirea, cu care a fostŭ întêmpinatŭ în Monorŭ de fisolgăbirĕulŭ, a rĕspunsŭ scurtŭ și cuprinḑĕtorŭ: „Mulțămescŭ pentru amicalele dtale cuvinte și pentru espresiunea fidelităţii și alipirii, *dér sperŭ, că aceste cuvinte le vețĭ dovedì* **nu numai prin cuvinte, ci și prin fapte**, *și că astfelŭ de atentate nerușinate ca cele din urmă nu se vorŭ mai întêmpla, și că făptuitorii se vorŭ descoperi și vorŭ fi tratațĭ după dreptŭ și lege.*"

Aceste fórte aspre cuvinte se ḑice că au produsŭ o consternare nespusă, mai alesŭ, că Maiestatea Sa în drépta-i indignare abia a învrednicitŭ publiculŭ de o ușóră salutare.

Décă a creḑutŭ stăpânirea ungurésca că, înscenândŭ după batjocurirea stégului negru-galbenŭ primirea demonstrativă din Monorŭ cu tribune publice și cu alte decorurĭ, va face sĕ uite Maiestatea Sa nerușinatul atentat, atuncĭ s'a înșelatŭ amarŭ și s'a pututŭ convinge, că Monarhulŭ nu mai e dispusŭ a tolera mișeliile șovinismului ungurescŭ.

Dér gravitatea afacerei acesteia devine cu atâtu mai mare, cu câtŭ imediatŭ după vorbele Monarhului s'a comisŭ alŭ doilea atentatŭ cu stégulŭ negru-galbenŭ în Üllő, dispărênd și acolo stégul dela locuința comandantului și găsindu-i-se numai prăjina aruncată într'o grópă.

Nu le-a fostŭ de ajunsŭ așadéră șoviniștilorŭ, că au batjocoritŭ stégulŭ negru-galbenŭ în Monorŭ, dér au găsitŭ cu cale sĕ demonstreze astfelŭ și în contra dreptei indignărĭ și a cuvintelorŭ Maiestății Sale!

Étă fructele nenorocitei politicĭ a regimului tiszaistŭ, care a hrănitŭ șovinismulŭ, persecutândŭ totŭ ce nu e ungurescŭ, și care a lăsat sĕ prinḑă din nou rădăcină cultulŭ detronatorului Kossuth, alŭ celui mai mare dușmanŭ alŭ dinastiei și alŭ desvoltării naționale a popórelorŭ din patriă, cultŭ pe care-lŭ alimentéză însușĭ guvernulŭ.

Acéstă amară esperiență, după atâtea concesiunĭ câte i-s'au făcut orgoliului naționalŭ ungurescŭ, va deșchide, credemŭ, ochii tuturorŭ acelora, carĭ până acum mai sperau, că stégulŭ negru-galbenŭ se va puté împăca cu celŭ roșu-albŭ-verde, și-i va face sĕ cunóscă mai bine, în ce privesce lealitatea și fidelitatea, unde suntŭ „vorbele" și unde „faptele".

La situațiunea economică a Ardealului.*)

III.

(Urmare și fine.)

Acum prin ordinațiunea recentă tóte categoriile de absentiștĭ, ce le-am enumĕratŭ în numĕrulŭ trecutŭ, vorŭ fi egalŭ lovite și ḑecĭ de mii de esistențe asigurate și de muncitorĭ oneștĭ vorŭ fi nimicite dintr'o trăsătură de condeiu.

Se va îmbogăți și îmbunătăți prin aceea starea morală și materială a Ardélului? De sigurŭ că nu, căcĭ acei indivíḑĭ ajunșĭ la sapă de lemnŭ, negăsindŭ ocupațiune și câștigŭ suficientŭ în patriă, unde tocmai acum s'a mai încuibatŭ o nouă calamitate anume filoxera, vorŭ fi silițĭ sĕ-șĭ iée drumulŭ spre America unde vorŭ fi totdéuna perduțĭ pentru Ardélŭ. Nu va mai avé de a face guvernulŭ ungarŭ cu absentiștĭ de câteva lunĭ, ci cu emigrărĭ în massă.

Nu cumva voiesce guvernulŭ ungarŭ, pe lângă nemulțumirile și frământările naționalităților sĕ stêrnéscă unŭ nou periculŭ, sĕ créscă artificialŭ socialismulŭ de statŭ séu nihilismulŭ în Transilvania? Imposibilŭ nu este, după esperiențele făcute până acum, căcĭ Ardélulŭ era în privința intelectuală și economică cu 200 de anĭ înaintea țĕrilorŭ dunărene și acum este deja de multŭ întrecutŭ de România pe tóte tĕrêmurile și în 10—15 anĭ de ḑile va fi întrecutŭ și de Rumelia și de sangiaculŭ Novibazarului!!

Și care este temeiulŭ ordonanței din vorbă? Că nu au pașapórte în regulă! Este óre acesta unŭ motivŭ seriosŭ pentru a ruina esistința cuiva, care nu este unŭ omŭ periculosŭ pentru nimenĭ? Póte că în adevĕrŭ se pune aicĭ celŭ mai mare temeiu pe partea financiară, că guvernulŭ ungurescŭ voesce sĕ aibă taxa de 1 fl. pentru pașaportŭ și taxele de visare ale pașapórtelorŭ, ca unele resurse financiare sigure. Dér acestea la olaltă facŭ pe anŭ după calculele camerei de comerciu și industriă din Brașovŭ numai 300,000 florinĭ. De sigurŭ o sumă bunicică, dér fața de ea folósele, ce Ardélulŭ le trage dela aceștĭ absentiștĭ din România pe anŭ, se urcă la 2—3 milióne florinĭ, carĭ, numai ceva décă s'ar face din partea nóstră, s'ar puté îndoì și întreì, de sigurŭ nu în defavorulŭ nostru și nicĭ alŭ României.

Aḑĭ poțĭ călĕtorì în tótă Europa, afară de Rusia fără de a te întreba cineva décă ai pașaportŭ séu nu, și fără de a te supune la o mulțime de șicane. Primele stațiunĭ, unde te deștéptă din somnŭ și te isbesce în drépta și în stânga spre ațĭ cere și ațĭ revisui pașaportulŭ suntŭ la Predealŭ orĭ la Verciorova. Óre n'ar fi timpulŭ ca mĕsura acésta barbară sĕ înceteze odată și de-oparte și de alta spre binele și folosulŭ ambelorŭ țerĭ?

Ce ar ḑice óre Germanii, și óre ar fi în favorulŭ imperiului lorŭ când senatulŭ din Hamburg și Brema, orĭ guvernulŭ germanŭ ar impune deodată negutătorilorŭ

*) A se vede N-rii 202, 204 și 205 ai „Gaz. Trans." din Septemvre 1889.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

Petersburgulŭ sub Alexandru III.+)

I. Orașulŭ.

Pe la începutulŭ anilorŭ șése-decĭ, cele trei capitale Viena, Berlinulŭ și Petersburgulŭ aveau cam totŭ acelașŭ numĕrŭ de locuitorĭ, adecă ceva mai multŭ ca unŭ jumĕtate de milionŭ. In cursulŭ celorŭ 20 de anĭ din urmă s'a schimbat acestŭ raportŭ așa, că Petersburgulŭ a rĕmasŭ îndĕrătulŭ Vienei și a Berlinului. Pe când vechia reședință a Habsburgilorŭ este acum locuită de peste unŭ milionŭ de ómenĭ, ér capitala Prusso-Germaniei de unŭ milionŭ și jumĕtate de ómenĭ, Petersburgulŭ cu suburbii cu tot numĕră mai puținŭ ca 900,000 locuitorĭ, o cifră care în anii din urmă a rĕmasŭ aprópe staționară. Cumcă clima cea rece și umedă și împrejurimile mlăștinóse, mortalitatea grozavă a copiilorŭ și lipsa de așeḑăminte de binefacere, carĭ ar puté fi asemĕnate cu acelea ale Europei apusane, au contribuitŭ la desvoltarea încétă a acestui orașŭ e destulŭ de bine cunoscutŭ. Și totușĭ în timpulŭ din urmă așeḑămintele publice ale Petersburgului au făcutŭ marĭ progrese, dér numĕrulŭ poporațiunei sale n'a crescutŭ în aceeașĭ mĕsură. Din tipulŭ caracteristicŭ alŭ *vechiului* Petersburgŭ n'a rĕmasŭ mai nimicŭ. Incă sub domnirea împĕratului Nicolae se ḑicea despre Petersburgŭ, că este unŭ orașŭ, în care tóte suntŭ întocmite numai pentru trebuințele aristocratului și a claselorŭ mai înalte, și că numai pentru acestea s'a făcutŭ posibilă o esistență démnă de omenire.

In centru erau p'atuncĭ palaturĭ, lumină și luxŭ, ér stradele de alăturĭ erau într'o stare tristă și înotau în întunerecŭ și în glodŭ nepenetrabilŭ. Pentru nobilime și bogațĭ erau jurŭ împrejurŭ vile strălucite, pentru muritorii de rêndŭ însĕ abia se afla o grădină publică. Cele mai multe otelurĭ nu țineau servitorĭ, căcĭ se 'nțelegea de sine, că domnulŭ („barin"), care visita orașulŭ, aducea servitorii sĕi cu sine și numai pentru domnĭ erau otelurile. Astfelŭ nu erau nicĭ omnibusurĭ și diligențe și celelalte trăsurĭ publice erau într'o stare miserabilă, căcĭ domnii veneau la orașŭ cu droșcele lorŭ. Afară de câteva restaurante luxurióse pe Newski ș. a. nu erau pentru publiculŭ celŭ mare birturĭ cum se cade. Căcĭ, cei ce făceau parte „din societate" prânḑeau la „amicĭ". Petrecerile publice erau fórte rare, câteva balurĭ în carnevalŭ, concerte erau numai în postŭ și se dau în teatrele, carĭ erau închise în postulŭ Paștilorŭ și carĭ în dulce erau singurele petrecerĭ publice, puse pe piciorŭ modernŭ europénŭ.

De pe la finea anilorŭ cinciḑecĭ s'au schimbatŭ tóte aceste spre mai bine. Classele de mijlocŭ și-au câștigatŭ și la țermurii Nevei considerația, ce nu li se mai puté denega, după ce desființarea iobăgiei și descătușarea industriei a nimicitŭ basa minorității privilegiate și a deșchisŭ concurenței cetățenilorŭ o cale largă și liberă. Aḑĭ se află și în Petersburgŭ tóte așeḑămintele orașelorŭ moderne europene, nu numai pentru domnĭ și bogațĭ, ci și pentru ómenĭ, carĭ nu mergŭ cu servitorii la orașŭ. Petersburgulŭ a devenitŭ unŭ orașŭ europénŭ, unŭ orașŭ, în care pe lângă classele, carĭ numai gustă viața, au ajunsŭ la îndreptățire și clasele producătóre, și în care se ține contŭ, celŭ puținŭ *in thesi*, și de trebuințele mulțimei.

Acésta este însĕ totŭ ce se póte ḑice despre europenisarea Petersburgului. Caracterulŭ lui de orașŭ clăditŭ pe bălțile finice la porunca lui Petru celŭ mare pentru scopurile statului, nu și-lŭ póte perde. Petersburgulŭ nu se înfățișéză ca unŭ productŭ alŭ poporului înfloritorŭ și mai puținŭ încă a unui poporŭ mulțămitŭ. In privința acésta părerile Rușilorŭ cugetătorĭ consună cu ale celorŭ din străinătate.

W. Solohub vorbea de „Petersburgulŭ, în care stradele suntŭ totdéuna umede și inimele totdéuna secĭ". Aksakov, întemeiatorulŭ partidei slavofile, judeca astfelŭ: „Petersburgulŭ ni se pare ca o casarmă grozavă. Aceste masse de granitŭ, aceste podurĭ cu lanțurĭ jurŭ împrejurŭ, vecĭniculŭ sunetŭ alŭ tobelorŭ — tóte mĕ spăimêntă și mĕ întristéză. Nicăirĭ nu se vede o față curatŭ rusésca — pretutindenĭ ved

*) Nu de multŭ a apărutŭ în foiletonulŭ diarului „Neue freie Presse" unŭ ciclu de articulĭ, sub titlulŭ de mai susŭ, din care estragemŭ unele, ce ni-se parŭ mai interesante.

și marinarilorŭ din Hamburgŭ și din Brema ca sĕ nu se mai ducă în Indii și în țĕrile transoceanice ci sĕ se ducă cu toții în Posen ca sĕ fiă în Germania și sĕ ocupe loculŭ Polonesilorŭ ?! Orĭ și cine ar găsi acéstă mĕsură și restricțiune ridiculă și absurdă și ar condamna'o.

Că absentiștii noștri arŭ fi o sarcină și unŭ periculŭ, care ar amenința esistența României érășĭ nu este adevĕratŭ, căcĭ am doveditŭ mai susŭ că România trage marĭ folóse după ei și'i are tocmai la timpulŭ oportuaŭ, ér în sesonulŭ mortŭ nu trebue sĕ îngrijéscă de esistența lorŭ. Ba din contră ea este avisată la brațele lorŭ și va trebuì sĕ le facă óre-carĭ înlesnirĭ de transportŭ pe căile ferate, décă voesce a ușura încâtva sórtea țĕranilorŭ indigenĭ, fără înse a espune pe proprietarĭ și arendașĭ la perderĭ simțitóre lipsindu'i de brațele necesare la lucrarea latifundiilorŭ.

Că ei s'ar sustrage la noi datoriei lorŭ de a purta arme, érășĭ nu este adevĕratŭ — cu deosebire adĭ unde totŭ insulŭ este obligatŭ la serviciulŭ militarŭ și dela 21—40 anĭ este în continuu sub arme, din causă că, precum am vĕdutŭ, ei stau în România de ordinarŭ numai câteva lunĭ séu celŭ multŭ 2—3 anĭ, și fórte puținĭ suntŭ dintre ei, carĭ s'arŭ înstrăina pentru 20 de anĭ numai pentru a se sustrage obligămĕntului lorŭ militarŭ. Deși cu óre-carĭ întârdierĭ și dificultățĭ ei totŭ vinŭ și'șĭ fac rolulŭ de militarĭ, ca bunĭ cetățenĭ ai statului.

Din punctŭ de vedere sanitarŭ séu alŭ siguranții publice érășĭ n'are rațiune de a esista sila pașapórtelorŭ, căcĭ România nu mai e într'o stare primitivă cum era în seculului trecutŭ, ci și acolo suntŭ raporturile totŭ așa de regulate și organisate și întreținemŭ cu ea de altmintrelea sute de întocmirĭ internaționale, conformŭ cărora scimŭ totŭ ce se petrece acolo și pe criminalii ordinarĭ și pe pungașii periculoșĭ și așa ni-i potŭ estrada în timpŭ de 24 de óre, precum îi estradămŭ și noi pe ai lorŭ.

Decĭ, precum vedemŭ, sîla pașapórtelorŭ nu-șĭ are rațiunea de a fi și nu póte fi mănținută din nicĭ unŭ punctŭ de vedere.

Décă dér Escelența Sa ministrulŭ Szapary voesce sĕ binemeriteze pentru Ardealŭ și Ardelenĭ, facă ca sĕ se pună capĕtŭ acelei mĕsurĭ crudele, și sĕ ne pună în posibilitatea de-a ajunge cu aceeașĭ ușurință și comoditate la Marea Négră, cu care putemŭ ajunge la Marea Nordică séu Baltică, și ca fără nicĭ o pedecă sĕ se pótă duce fiecare acolo, unde-șĭ găsesce câștigulŭ sĕu mai bunŭ și pânea de tóte dilele.

Dér nu numai sĕ ni se înlesnéscă nouĕ Ardelenilorŭ ducerea în Orientŭ pe căile ferate, ci sĕ ni se deschidă și însĕmnata cale de comunicare, pe care ne-a dat'o însășĭ natura, dér noi nu scimŭ încă profita de ea. Ințelegemŭ Oltulŭ, care ar deveni cea mai însemnată arteră de comunicațiune între aceste douĕ țĕrĭ surorĭ. Mijlocéscă decĭ Escelența Sa ca sĕ se facă odată lucrările preparatore pentru regularea și canalisárea Oltului, ca pe vapóre și plute sĕ putemŭ eși dela Brașovŭ și Sibiiu până la Dunăre, care ne va procura unŭ debușeu puternicŭ pentru productele muncei ardelenescĭ.

Póte ar mai puté face domnulŭ ministru ceva ca sĕ se pună capĕtŭ devastării generale și deteriorării barbare a pădurilorŭ, ce pretutindenea se vede în Ardealŭ, décă nu voimŭ ca din falnicii Carpățĭ sĕ facemŭ unŭ alŭ doilea munte Karst, și din frumósa Transilvaniă unŭ alŭ doilea Muntenegru. Aceste suntŭ unele nevoi de căpeteniă ce bântuie țéra nóstră, și carĭ în prima liniă trebuescŭ înlăturate, décă nu voimŭ ca Ardealulŭ sĕ decadă cu totulŭ.

George din Crângŭ.

DIN AFARĂ.

Propaganda sêrbo-bulgară în Macedonia.

Se scrie din Belgradŭ diarului „Nouvelliste de Munich", că elementulŭ sêrbescŭ și celŭ bulgărescŭ facŭ în Macedonia o activă propagandă școlară. Bulgarii consacréză pe fie-care anŭ. câte 500,000 francĭ acestei propagande. Asociațiunea sêrbo-slavă desfășură din parte i o. activitate mare, dér nu dispune de mijlóce așa marĭ. Guvernulŭ otomanŭ s'a hotărîtŭ sĕ interdică fundarea de școlĭ creștine, fără o autorisațiune specială.

Uneltirĭ Zankoviste.

După cum spune o telegramă din Belgradŭ, D-lŭ Zankov, capulŭ opoșițiunei bulgare rusofile, a învitatŭ pe toțĭ amicii sĕi din Sofia sĕ isgonéscă pe Principele Ferdinandŭ, pe care-lŭ trateză de usurpatorŭ și de valetŭ alŭ ministrului-președinte Stambulof. Zankov a adăogatŭ, că mórtea lui Stoianof scapă Bulgaria de unŭ trădătorŭ și că ea este unŭ avertismentŭ alŭ Cerului.

Turcia și raporturile sêrbo-bulgare.

„Frankfurter Zeitung" a primitŭ din Constantinopolŭ următórea depeșe de alarmă: „Pórta e fórte neliniștită din causa raporturilorŭ încordate dintre Serbia și Bulgaria. O parte a consiliului de miniștri a recomandatŭ a se face pregătirĭ și a ocupa Rumelia orientală, dér acéste sfaturĭ au fostŭ respinse de Sultanulŭ. Intr'aceea au plecatŭ întărirĭ de trupe în Tracia și Vissel-pașa a fost avisatŭ a fi gata pentru a respinge eventuale mișcărĭ la graniță. Consiliul de miniștrii a hotărîtŭ sĕ trimétă puterilorŭ apusene unŭ circularŭ, spre ale îndemna la o acțiune comună în contra eventualelorŭ turburărĭ în statele balcanice". „N. freie presse" crede, că scirile de felulŭ acesta suntŭ din isvorŭ rusescŭ, pentru că cei din Petersburgŭ au interesŭ a înfățișa pe Bulgaria ca fiindŭ unŭ focarŭ, ce ameninţă a aprinde întregulŭ Orientŭ.

SCIRILE DILEI.

Regele României a primitŭ din partea d lui vice-președinte alŭ Republicei Equatorŭ o scrisóre de felicitare dreptŭ. rĕspunsŭ la notificarea, ce i-s'a făcutŭ, că, principele Ferdinandŭ de Hohenzollernŭ a fostŭ desemnatŭ ca moștenitorŭ presumtivŭ alŭ Corónei și a primitŭ titlulŭ de Alteță Regală, Princípe alŭ României.

*
* *

In atacerea dării cârciumăritului. La 23 Septemvre n. s'a ținutŭ tractările privitóre la încassarea dării de cârciumăritŭ pe teritoriulŭ orașului Brașovŭ și comisiunea alésă de magistratulŭ și de comuua Brașovului a încheiatŭ contractŭ cu representanții erariului financiarŭ pentru anulŭ 1890 necondiționatŭ, și pentru anii 1891 și 1892 sub reserva reciprocă de a denunța contractulŭ. Pe temeiulŭ acestui contractŭ, orașulŭ plătesce erariului financiarŭ 97.342 fl. pe anŭ dare de cârciumăritŭ.

*
* *

Pentru comerceanții de vite. Ministrulŭ de agricultură a opritŭ d'a se mâna pe josŭ la têrgulŭ din Pesta vite, oi și capre; acéstă oprire s'a ordonatŭ, pentru ca sĕ nu se'ntindă bóla de gură și de unghii.

*
* *

Studenții universitarĭ în România s'au dusŭ dela congresulŭ din Ploescĭ în Bucurescĭ, unde întrunindu-se în grădina Rașca au serbatŭ printr'unŭ banchet frățesc congresulŭ. Tóte trei musicile, spune „Românulu", au cântatŭ de mai multe orĭ „*Deșteptă-te Române.*"

*
* *

Filoxera. In viile comunei Dîrlosŭ din comit. Têrnavei micĭ s'a constatatŭ esistența filoxerei. Din causa acésta comuna e pusă prin ordinŭ alŭ ministrului de agricultură sub oprire, fiindŭ alăturată la grupa oprită a Mediașului.

*
* *

Omorurĭ. La 1000 de pașĭ depărtare de căsuța, în care se dau bilete de têrgŭ la Mercurea, locuitorulŭ de acolo Toma Fleacă găsì la 10 Septemvre pe servitorulŭ Toma Moldovanŭ zăcêndŭ pe pămêntŭ scăldatŭ în sânge și fără consciință. Toma avea cincĭ rănĭ la capŭ, câte una désupra și dedesubtulŭ ochilorŭ, o împunsătură de cuțitŭ în lature și una la nasŭ. Gendarmeria descoperì, că criminalulŭ e Munteanŭ Filipŭ, care a și mărturisitŭ, că a găsitŭ pe Moldovanŭ durmindŭ și l'a ciomăgitŭ în capŭ; cu cuțitulŭ însĕ nu l'a străpunsŭ. Munteanŭ mai adause, că de multŭ aștepta sĕ'i tragă o bătaiă lui Toma, care, fiindŭ mare bețivŭ, pe mulțĭ flăcăi îi păruise. Munteanŭ e arestatŭ. — Unŭ altŭ omorŭ s'a comisŭ aprópe de Nocrigŭ, unde a fostŭ găsitŭ cadavrulŭ unui omŭ, care a fostŭ omorîtŭ prin loviturĭ de toporŭ în capŭ. Intr'o cismă a ucisului s'a găsitŭ suma de 1 fl. 20. cr. și o citațiune a judecătoriei de cercŭ din Cohalmŭ pe numele Adam György din Ghișcriciu. —Samuilă Prodea din Bogata rom., arestatŭ sub bănuiala că 'șĭ-a omorîtŭ pe tată-sĕu, precum află „H. Ztg"., a mărturisitŭ că elŭ a comisŭ crima.

*
* *

Condamnațĭ. Ucigașii soțilorŭ Lespezénu din Strada Dionisie în Bucurecĭ, carĭ au fostŭ condamnațĭ de tribunalulŭ din Brașovŭ, făcuseră recursŭ și la curiă. Acésta însĕ a întăritŭ sentința celorŭ douĕ instanțe și așa Samuilă Popa rĕmâne condamnat la muncă silnică pe viĕță, Dionisiu Morariu la 15 anĭ și Nicolae Nedelcu la 10 anĭ închisóre.

*
* *

Atentatulŭ din Jaroslau. După o scire a foilorŭ polone, pare a se adeverì, că unulŭ dintre desertorii rușĭ, prinșĭ în Bilgoraj (Rusia) este urzitorulŭ atentatului asupra celorŭ doi oficerĭ în Jaroslau.

*
* *

Focŭ. In Matefalĕu au suferitŭ locuitorulŭ Petru Cecla o pagubă de 50 fl. prin focŭ. In Crizbavŭ a arsŭ șura lui Achimŭ Ruja, pricinuindu-i-se o pagubă de 302 fl., dintre carĭ numai 150 fl. au fostŭ asigurațĭ.

*
* *

Novelă română în italienesce. In numĕrulŭ dela 18 Septemvre st. n., diarulŭ politicŭ italienescŭ „il Diritto" are ca foiletonŭ o novelă tradusă din românesce de Michele Melgiovani, sub titlulŭ de „Tessitrice" (Țesătórea), spune „România."

„La situațiune în Ungaria."

Sub acestŭ titlu publică „Allgemeine Zeitung" din München unŭ articulŭ datatŭ din Pesta, care se ocupă cu douĕ afacerĭ ce suntŭ la ordinea dilei. Cea dintâi afacere privesce reconstruirea Seghedinului, nimicitŭ de valurile Tiszei în 1879.

Fóia germană ia la refrecŭ mai ântâiu pe comisarulŭ reg. din Seghedinŭ contele Ludovicŭ Tisza, care n'a fostŭ în stare a'șĭ împlinì misiunea. Incercările foilorŭ din Pesta de a rehabilita pe contele din Seghedinŭ, dovedescŭ, că în Ungaria e greu sĕ găsescĭ unŭ omŭ, care sĕ fiă în stare a-șĭ împlinì misiunea, cu care e însărcinatŭ, și sĕ fiă și — omŭ cinstitŭ.

„Comisarulŭ r. — dice fóia din München — s'a purtatŭ ca unŭ grandseigneur, ca sĕ facă efectŭ frumosŭ în afară. Mai ântâiu puse sĕ se facă bulevarde macadamisate, unŭ teatru strălucitŭ și edificii publice pompóse, construcțiunĭ ca în *champes elysées*. Cismarii și săpunarii, carĭ formeză grosulŭ poporațiunii Seghedinului, primiră marĭ avansurĭ din săculețulŭ statului, cu condițiunea, ca sĕ'șĭ zidéscă casse după planulŭ făcutŭ sub egida

---

nu mai fisionomii fiuice". „Uimirea și volnicia în deplină flóre, în centrulŭ vieței publice casarma, denunciațiunĭ și suspiționărĭ pânea de tóte dilele". Pe timpulŭ acela (1842) a judecatŭ și Turgeniev orașulŭ lui Petru celŭ mare totŭ așa, și observatorulŭ de astădĭ se sêmte totŭ așa de neliniștitŭ în Petersburgŭ, vĕdêndŭ lipsa orĭ-cărei mișcărĭ libere și naturale — lipsa orĭ-cărei urme de viață poporală, deosebirea cea bătătóre la ochĭ, care desparte clasele de josŭ de clasele de susŭ ale societății.

Totŭ ce vede ochiulŭ în Petersburgŭ, este întocmire de statŭ pentru scopurĭ de statŭ, totulŭ îțĭ spune, că s'a făcutŭ la comandă. Nicĭ unŭ monumentŭ, care te-ar face se conchidĭ la o desvoltare naturală; nicăirĭ nicĭ măcarŭ o urmă de moravurĭ poporale, de spiritŭ localŭ de sine stătătorŭ, nicăirĭ unŭ semnŭ de umorŭ naționalŭ orĭ de bucuriă sănătósă asupra proprielorŭ creațiunĭ. Cu tóte că idiomulŭ rusescŭ este predominantŭ, ai sêmțĕmêntulŭ, că te afli între ómenĭ, carĭ cu greu se înțelegŭ unii cu alții, carĭ urmărescŭ cărărĭ cu totulŭ deosebite Te sêmțĭ încunjuratŭ de ómenĭ, carĭ parŭ a nu avé alta comunŭ, ca dependința de plóiă, frigŭ, vêntŭ — și de poliția.

In fondŭ Petersburgulŭ a purtatŭ totdéuna caracterulŭ domnitorului sĕu vremelnicŭ, totŭ una, décă se chiăma Petru orĭ Pavelŭ, Alexandru orĭ Nicolae. Reformă și reacțiune, tóte s'au petrecutŭ mai multŭ ca odată și au trecutŭ peste celŭ mai mare orașŭ alŭ nordului europénŭ fără a lăsa urmă. După era cosmopolită-liberală a lui Alexandru a urmatŭ regimulŭ severŭ, și lipsitŭ de bucurii alŭ împĕratului Nicolae. Sub Alexandru alŭ II-lea, érășĭ după desființarea iobăgiei se părea, că la țĕrmii Nevei se începe o nouă viață pe la finitulŭ anilorŭ cincidecĭ. Erau dilele de bucuriă pentru reformele comunale, dile de visurĭ strălucite despre viitórea participare a tuturorŭ ómenilorŭ culțĭ la selfguvernămêntŭ, dile de marĭ speranțe în dobîndirea unei constituții. „Ațĭ auditŭ vocea de susŭ, care a deșteptatŭ 20 de milióne din poporulŭ nostru"? — întreba gazeta de Petersburgŭ la 1862 „Ascultațĭ sunetulŭ acestei vocĭ, ea vine dela inimă și numai cu inima o puteți înțelege. Acésta este vocea vieței, care a împinsŭ poporulŭ pe nouĕ cărărĭ, trimbița din diua judecății, care a chiămatŭ pe morțĭ din mormintele lorŭ"!

Astă voce, care a făcutŭ odată asemenĭ minunĭ, a amuțitŭ de multŭ; o pată négră de sânge arată loculŭ, de unde a rĕsunatŭ odinióră, deșteptândŭ unŭ ecou, a căruia tunetŭ se rĕspândì unŭ momentŭ în tótă lumea. Ceea ce a sunatŭ de atuncĭ din Petersburgŭ în ceelaltă Rusiă, n'a fostŭ o voce de deșteptare, și nicĭ n'a avutŭ nicĭ unŭ ecou. Visulŭ scurtŭ de libertate, comunală și de altŭ soiu, a Petersburgului s'a sfêrșitŭ de multŭ. Petersburgulŭ e adĭ totŭ așa de mutŭ, cum era atuncĭ, când împĕratulŭ Nicolae I luase asuprășĭ: „a fi omŭ pentru 60 milióne de Rușĭ"!

Remâné-va totŭ așa. Puté-va óre continua fiulŭ *ultimului* autocratŭ din școla vechiă, ce a rĕmasŭ neatinsŭ de consciința timpului, rolulŭ pe care l'a purtatŭ unŭ vécŭ de omŭ buniculŭ sĕu?

Rĕspunsulŭ la acésta îlŭ va puté da numai viitorulŭ.

d-lui comisarŭ r.... Dér în curêndŭ îşĭ plânseră sórtea şi cismarii, înca înainte de a se odihnì în nouĕle lorŭ case. Nicĭ unulŭ n'a fostŭ în stare pentru durată sĕ plătéscă dobêndile şi cvotele de amortisare pentru elegantulŭ cuibŭ ce li-lŭ zidise tătuculŭ statŭ şi aşa trebuiră érăşĭ sĕ iasă din case... Esecuţiunile asupra debitorilor statului curseră ca plóia... şi proprietarii de case plătescŭ chiar banĭ orĭ şi cui, numai sĕ ia asuprăşĭ casa cu îndatorirea de a devenì debitorulŭ statului pentru împrumutulŭ datŭ. Decĭ metoda contelui Tisza n'a fostŭ norocósă. Cu tóte astea meritulŭ lui d'a fi reconstruitŭ Seghedinulŭ i-a fostŭ rĕsplătitŭ cu titlulŭ de conte, dér popularŭ nu s'a făcutŭ. Pentru vile s'au cheltuitŭ milióne, ér cu cheulŭ şi cu stăvilariele s'au cruţatŭ banii. S'au cheltuitŭ numai douĕ milióne cu cheulŭ, dér s'a şi dĕrîmatŭ o parte din elŭ, căcĭ nu e vrednicŭ unŭ crucerŭ. A mai rĕmasŭ o parte din cheu; acum se aştéptă catastrofa deplină, precum au predisŭ inginerii, pentru ca apoi sĕ se construéscă cheulŭ după planulŭ de şése milióne, pe care la începutŭ l'a refusatŭ contele Tisza... Organele guvernului declară acum, că cheulŭ e superfluu, ar fi numai o podóbă, de altmintrelea Seghedinulŭ e apĕratŭ de apă şi fără cheu, şi trebue sĕ le credĭ organelorŭ autorisate până la cea mai apropiată inundare".

După acésta, fóia germană vorbesce despre afacerea Kokan. După ce spune, că acesta defrauda de cincĭ anĭ de dile şi că defrăudarile trecŭ peste 42000 fl., dér că din causa încurcăturilorŭ din registrele casselorŭ nu se póte determina cifra defraudărilorŭ, dice, că Kokan era unŭ favoritŭ deosebitŭ alŭ ministrului de comerţŭ Szechenyi. Increderea în protectorulŭ sĕu nu-lŭ părăsì pe defraudantulŭ nicĭ înaintea judecătorilorŭ sĕi, căcĭ elŭ dise: „Am lucratŭ neînţelepţesce, când am jucatŭ comedia cu perderea banilorŭ. Mai bine aşŭ fi făcutŭ sĕ mĕ descoperŭ Escelenţiei Sale, care ar fi aplanatŭ lucrulŭ". Şi când preşedintele admonià pe acusatŭ pentru insinuaţia de mai susŭ, că ministrulŭ ar favorisa o crimă, rĕspunse Kokan: „Escelenţa sa mi-a doveditŭ fórte multă bunăvoinţă şi mai-ar fi dovedit'o şi în nenorocire". In totŭ casulŭ nu te puteì aştepta dela ministrulŭ Szechenyi sĕ apreţieze talentulŭ şi darulŭ spiritului... Faptulŭ, că Koloman Tisza a pututŭ vedè în Sechenyi o proptea a sistemului, împotrivindu-se de dragulŭ lui anĭ de dile opiniunei puclice, e a se atribuì temerei lui Tisza, că negligândŭ clica contelui Szechenyi, i-s'ar jignì posiţiunea sa. 'ŞĬ-va fi gânditŭ Tisza: suntŭ eu destulŭ bărbatŭ, ca sĕ potŭ suporta acéstă incapacitate, care în cercurile curţii totŭ mi-e de folosŭ. Administraţia cea destrăbălată a contelui a pututŭ fi cruţată de parlamentŭ, dér nu o póte cruţa judecătorulŭ. Zelulŭ poliţiei a adusŭ acéstă afacere înaintea forului acestuia, altfelŭ, cum a disŭ Kokan, ministrulŭ „ar fi aplanat'o în tótă liniştea". Décă afacerea Kokan strică regimului Tisza în opinia publică, bine şi dreptŭ i-se face. D-lŭ Tisza are predilecţiune pentru incapacităţile de nascere aristocratică, fără a cărorŭ influinţă, cu şópţele lorŭ pe din dosŭ, se teme că nu se póte susţinè; elŭ folosesce aceste persóne înalte aristocratice, prin urmare trebue sĕşĭ supórte orĭ-ce nenorocire, ce cade prin incapacitatea lorŭ asupra capului sĕu".

Zaharia Stojanoff.

„Telegrafulŭ Românŭ" din Bucurescĭ publică o corespondenţă din Sofia, în care se scriu următórele despre decedatulŭ mare patriotŭ bulgarŭ:

Zaharia Stojanoff a muritŭ, avêndŭ abia 40 anĭ împliniţĭ. Elŭ e fiiulŭ unui ţĕranŭ rumeliotŭ şi până la vêrsta de 17 anĭ păscea oile în munţii Rumeliei. Iubitorŭ de carte, tînĕrulŭ munteanŭ singurŭ a învĕţatŭ buchile, apoi începù a se ruga de tată-sĕu, ca sĕ-lŭ lase sĕ înveţe carte. Incăpăţînatulŭ bĕtrânŭ nicĭ n'a voitŭ sĕ audă de aşa ceva.

— Părinţii mei n'au sciutŭ carte, eu asemenea nu sciu, ér tu vrèi sĕ devii cărturarŭ? Sĕ ne despreţuescĭ apoi! Sĕ te facĭ dragomanŭ în serviciulŭ turcului, sĕ devii ciorbagiu? Nu voiu, — îi dise tată-sĕu.

Ne putêndŭ învinge încăpăţînarea bĕtrânului sĕu tată, neputândŭ din altă parte sĕ-şĭ potoléscă setea inteligenţei sale pentru sciinţă, tînĕrulŭ Zaharia, fără un piastru în buzunarŭ, fără paşaportŭ, care la 1870 era indispensabilŭ pentru orĭ-ce călĕtorŭ, ce se desparte de căminulŭ sĕu, — părăsì casa părintéscă, părăsì turma sa de oi şi de capre, şi fugì luându-şĭ lumea în capŭ. După o adevĕrată Odisee, tînĕrulŭ omŭ sosi la Rusciucŭ, unde se îmbarcà pe o luntre şi trecù Dunărea.

Odată pe pămêntulŭ sfântŭ alŭ României, Zaharia Stojanoff intrà în grupulŭ Bulgarilorŭ emigranţĭ, carĭ p'atuncĭ lucrau la Bucurescĭ pentru marea operă a desrobirei Bulgariei. Printre cei presenţĭ p'atuncĭ în capitala României, Stojanoff în curêndŭ a devenitŭ amicŭ intimŭ alŭ neuitatului Liuben Karaweloff, acestŭ literatŭ şi poetŭ alŭ Bulgariei rĕsvrătite. Asemenea a devenitŭ elŭ amicŭ alŭ lui Bencovsky, Levsky, Boteff, carĭ toţĭ preţuiră multŭ pe tînĕrulŭ omŭ şi inteligenţa sa plină de originalitate.

In curêndŭ Zaharia Stojanoff devenì membru activŭ alŭ organisaţiunei secrete a patrioţilorŭ, carĭ făcură planulŭ ingeniosŭ pentru desrobirea nenorocitei *raia* bulgare. Cu inima sa plină de iubire pentru poporulŭ bulgarŭ, cu mintea sa largă, tînĕrulŭ om devenì celŭ mai aprigŭ conspiratorŭ. Ca unŭ adevĕratŭ apostolŭ alŭ causei sfinte, Zaharia trecù Dunărea şi începù o propagandă tenace printre Bulgarĭ, redesceptândŭ pe sclavul apăsatŭ şi chemându-lŭ spre lumina libertăţii. De o miă de orĭ martirulŭ causei naţionale era sĕ cadă victima *ideilor sale*, de o miiă de orĭ, ca prin minune, tînĕrulŭ omŭ scapă de ştrêngu séu de iataganulŭ turcescŭ, La 1875—76 Zaharia Stojanoff a fostŭ celŭ mai autorisatŭ şi popularŭ erou alŭ Bulgariei revoluţionate.

Adeseorĭ în aceste timpurĭ negre, când siluetele lugubre ale spêndurătórelorŭ, pe carĭ Bulgarii espirară pĕcatulŭ lorŭ pentru că'şĭ iubéu nenorocita lorŭ patriă, am auditŭ vorbindu-se cu entusiasmŭ, pronunţându-se cu credinţă şi respect numele a trei ómenĭ mai cu sémă, a d-rului Ciomaceff, luptătorŭ pentru biserica bulgară, a maiorului Baycio Nicolo şi a multŭ regretatului Zaharia Stojanoff..

Iacă în trăsurĭ generale fisionomia lui Zaharia Stojanoff ca luptătorŭ politicŭ. Rolulŭ sĕu în revoluţiunea de la 6 Septemvre, precum şi rolulŭ sĕu în contrarevoluţiunea de la 9 Augustŭ suntŭ bine cunoscute şi în memoria tuturorŭ. Trecŭ dér peste ele.

Ca publicistŭ, ca literatŭ, Zaharia Stojanoff ocupă la noi loculŭ de vadă, Operile sale suntŭ scrise cu o vervă, care 'lŭ face scriitorulŭ nostru de frunte. Din tóte câte a scrisŭ repausatulŭ, mai cu sémă vorŭ rĕmânè neperitóre: „*Zapisky po Bulgarskite Vzstanic*" *(84)*; „*Cetite b Bulgaria*" *(85)*; „*Vasil Levsky*" *(84)*; „*Liuben C. Caraveloff*"; „*Iscander Bey*" etc. etc. Elŭ a fostŭ directorŭ politicŭ alŭ diarelorŭ *Lupta (Berba)*, apoi *Nesavisimosti* (Neatîrnare), apoi alŭ organului guvernului naţionalŭ *Svoboda*. In micuţulŭ sĕu cabinetŭ de lucru din casele soţiei sale, la Rusciuk, suntŭ manuscrise preţióse privitóre la istoria luptelorŭ Bulgarilorŭ cu Turcii.

Sĕ nădăjuimŭ, că în curêndŭ tóte acestea vorŭ fi tipărite pe contulŭ statului.

Zaharia Stojanoff a lăsatŭ o familiă — soţia şi unŭ copilaşŭ — lipsiţĭ de orĭ-ce mijlóce.

Ţéra a perdutŭ în elŭ pe celŭ mai devotatŭ fiu alŭ ei. Rĕmăşiţele mortuare ale rĕposatului suntŭ aduse aci, unde li-s'au datŭ tóte onorurile cuvenite; îmormêntarea va avea locŭ la Rusciuk, unde cosciugulŭ a şi fostŭ pornitŭ adĭ. In diua de 10, rĕmăşiţele mortuare vorŭ sosì via Lom-Palanca la Rusciuk.

Literatură.

Carte de cetire pentru gimnasii, şcóle reale, comerciale, pedagogice (normale) şi pentru şcóla de adulţĭ, de *Ionŭ Popea*, profesorŭ la gimnasiulŭ românŭ din Braşovŭ. Tom I. Ediţiunea II. Editura librăriei Nicolae I. Ciurcu, Braşovŭ, 1889. — Repedea trecere a ediţiunei ântâiu din acéstă carte de cetire, e cea mai viă dovadă despre drépta apreţiare a nenetăgăduitei valorĭ a acestei cărţĭ, care cuprinde cele mai alese bucăţĭ de cetire pline de învĕţăturĭ şi esemple morale, pentru vieţa socială şi poveţe folositóre pentru vieţa practică. Recomandămŭ cu tótă căldura acéstă cărte de cetire, lucrată cu o rară pricepere şi deosebită îngrijire, preţiósă nu numai pentru şcólă, ci şi pentru familiă. Preţulŭ 1 fl. 40 cr.

Prima carte de cetire şi scriere după metóda cuvintelorŭ normale de *C. Meissner* profesorŭ de pedagogiă şi directorŭ alŭ şcólei normale „Vasilie Lupu" din Iaşĭ, şi *Victorŭ Dogarŭ*, provisoru la liceulu din Iaşĭ şi fostŭ revisorŭ şcolarŭ. Aprobată de Ministeriulŭ instrucţiunei cu adressa Nr. 16,163 din 24 Noemvre 1888. Ediţia I, Iaşĭ, tipografia naţională, strada Alexandri, 1889. Acestŭ abecedarŭ, lucratŭ după metódă analitică-sintetică, oferă folosulŭ practicŭ prin paginele negre, ce imitéză tabla, punêndŭ astfelŭ faţă 'n faţă literele şi cuvintele tipărite cu cele scrise, avêndŭ şi ilustraţiunĭ pentru instruirea intuitivă. Preţulŭ 50 banĭ (cam 22 cr.)

Noulŭ călindarŭ de casă pe anulŭ comunŭ **1890.** Anulŭ X. Braşovŭ Tipografia Alexi, a eşitŭ de sub tiparŭ. — Acestŭ călindarŭ care, afară de partea anunciurilorŭ, are unŭ volumŭ de 82 pagine, costă 30 crucerĭ v. a. şi cuprinde pe lângă partea calendaristică bine îngrijită cu câte o fóiă albă la fiăcare lună pentru însemnărĭ, următórele tractate: „Decâtŭ învĕţătură pe jumĕtate, mai bine nimic", de Teochar Alexi. — „Alternative", rapsodiă de Ioanŭ Popiliu. — Baronulŭ Leonida Popŭ, cu portretulŭ lui în fruntea călindarului, de Dr. A. P. Alexi. — „Apropierea primăverei. Cuculŭ", de I. D. Petraşcu. — Copii şi părinţii. — Patru ilustraţiunĭ din vieţa Nihiliştilorŭ cu esplicaţiune. — „Unŭ jurămêntŭ", de Ignatie Mara. — Sefi — Glume. — Apoi: Călindarulŭ alfabeticŭ; Timbre ungare; Tarifa taxei procentuale pentru întabulaţiunĭ. Poşta ungară. Portulŭ şi tarifulŭ poştalŭ. Tarifulŭ telegraficŭ. Insemnarea têrgurilorŭ din Transilvania. Têrgurile din Ungaria, din Bucovina şi din România.

Mulţămită publică.

Subscrisulŭ, studentŭ gimnasialŭ, fiindŭ cu totulŭ lipsitŭ de mijlóce pentru a'mĭ continua studiile, amŭ fostŭ ajutat de mărinimósele Dómne: Vilma G. Pop cu 10 fl., Octavia M. Stănescu cu 5 fl., Agnes Duşoiu cu 2 fl., Hareti Nemeşŭ cu 5 fl., cărora cu recunoscinţă le aduc cea mai adêncă mulţămită.

Braşovŭ, 11 Septemvre 1889.

Ioanŭ Cifrea,
stud. în classa VIII gimn.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS."

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta.)

Londra, 25 Septemvre. Din Petersburgŭ se anunţă, că cu puţinŭ înainte de plecarea Ţarului la Copenhaga **a esplodatŭ în gara Peterhof o ladă cu dinamită,** *omorîndŭ pe unŭ signalistŭ.* **Dinamita era destinată Ţarului.**

Berlinŭ, 25 Septemvre. Intréga muniţiune de rĕsboiu pentru tóte puscile şi tunurile s'a pregătitŭ deja din prafŭ, care nu face fumŭ. — La reîntórcerea sa din Atena, împĕratulŭ germanŭ va debarca în Fiume orĭ în Triestŭ.

DIVERSE.

Castelulŭ Mayerling a căpĕtatŭ o înfăţişare cu totulŭ schimbată; în nou zidita mănăstire nu se mai recunósce vechiulŭ castelŭ. In loculŭ dormitórelorŭ părechei de corónă princiară, stă astădĭ o frumósă capelă împodobită cu tablourĭ de mare preţŭ, carĭ în cea mai mare parte au fostŭ dăruite de către membrii casei domnitóre. Acolo, unde se află patulŭ rĕposatului principe de corónă, se ridică unŭ altarŭ simplu, care tocmai pentru simplicitatea sa întristéză pe privitorŭ. Inaintea capelei se înalţă în susŭ turnulŭ şi acopere prin temelia sa întrarea în capelă. Sfinţirea mânăstirei se va face în tótă liniştea în diua morţii principelui de corónă. Noulŭ edificiu, de douĕ etagiurĭ de înaltŭ, este destinatŭ pentru douĕdecĭ de femei ale ordinului Carmeliţilorŭ, carĭ în 15 Oct. se vorŭ instala; aripa stângă cuprinde camerile pentru streinĭ. Din vechiulŭ castelŭ a mai rĕmasŭ numai partea dindĕrĕtŭ, aşa numitulŭ „tractŭ alŭ Elisabetei", — o clădire jósă, zidită în stilŭ ţĕrănescŭ, în care obicĭnuia a locuì mica principesă Elisabeta. Parculŭ rĕmâne neatinsŭ, totŭ aşa şi pavilionulŭ, unde obicĭnuia părechea imperială a lua dejunulŭ şi care era împodobitŭ c'unŭ deosebitŭ gustŭ

Săcuşorĭ în contra înecării. In timpulŭ din urmă s'a descoperitŭ unŭ nou metodŭ de a face ca persónele, ce au cădutŭ în apă, sĕ nu se cufunde. Trei săcuşorĭ impenetrabilĭ se cosŭ la îmbrăcăminte, şi adecă acolo unde suntŭ busunarele. Fiă-care din aceştĭ săcuşorĭ este de desubt provĕdutŭ cu o deşchidĕtură, la a cărei marginĭ se află pusŭ unŭ prafŭ chemicŭ, care udându-se sĕ transfórmă în acidŭ carbonicŭ. Décă persóna cade în apă, acestŭ prafŭ disolvându-se umflă săcuşorii ca nisce băşicĭ şi astfelŭ se împedecă înecarea. Şi fiindŭ că aceştĭ săcuşorĭ au deşchidĕtura la partea de josŭ, ei suntŭ nesimţitorĭ la cele mai marĭ ploi şi se umflă numai prin o cufundare completă. Aceştĭ săcuşorĭ sĕ potŭ ascunde în îmbrăcămintea omului aşa, că n'are cunoscinţă de acésta, înainte de a cădea în apă. Esperienţele, ce s'au făcutŭ în aquariulŭ din Londra, cu ăştĭ săcuşorĭ au avutŭ succese strălucite.

Necrologŭ. „Reuniunea română de lectură din Lugoşŭ" pĕtrunsă de adêncă întristare anunţă încetarea din vieţă în 19 Septemvre 1889 în alŭ 71-lea anŭ alŭ vieţii alŭ Domnului **Br. Carolŭ Billot,** doctorŭ în medicină, proprietarŭ mare în Zoldŭ, membru alŭ Reuniunei de lectură română din Lugoşŭ, membru alŭ Congregaţiunei comitatense în comitatulŭ Caraşŭ-Severinŭ etc. carele, francesŭ de nascere, trăindŭ în mijloculŭ poporului românŭ, a luptatŭ întréga sa viaţă pentru promovarea intereselorŭ culturale economice şi naţionale ale Românilorŭ. Durerea perderei o simţesce totŭ Românulŭ şi memoria lui va trăì până va fi sufletŭ de Românŭ!

Fiă-i ţĕrîna uşóră!

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 25 Septemvre st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.45	Vênd.	9.47
Argintŭ românescŭ -	„	9.40	„	9.42
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.46	„	9.48
Lire turcescĭ - - -	„	10.72	„	10.74
Imperialĭ - - - -	„	9.72	„	9.74
Galbinĭ .	„	5.57	„	5.60
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	102 -
„ „ „ 5%	„	98.50	„	99.1/2
Ruble rusescĭ - - -	„	123.—	„	125.—
Mărcĭ germane - -	„	58.20	„	58.50

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 24 Septemvre st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - -	99.90
Renta de hârtiă 5% - - - - - -	95.10
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	—.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului - -	128.—
Renta de hârtiă austriacă - - - -	83.75
Renta de argintŭ austriacă - - - -	84.45
Renta de aurŭ austriacă - - - - -	110.60
Losurĭ din 1860 - - - - - - -	137.90
Acţiunile băncei austro-ungare - -	917.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar. -	317.75
Acţiunile băncei de creditŭ austr. -	305.80
Galbenĭ împĕrătescĭ - - - - - - -	5.68
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - -	9.47 1/2
Mărcĭ 100 împ. germane - - - -	58.40
Londra 10 Livres sterlinge - - - -	119.50

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Nru 10,922—1889. 48M,1

PUBLICAŢIUNE.

Socotéla casei orăşenescĭ din anulŭ 1888 dimpreună cu acludele apartĕnătóre acestei socotelĭ, dimpreună cu corecţiunile şi chiarificările la acéstă socotélă, precum şi inventarulŭ asupra averei comunei orăşenescĭ Braşovŭ se află conformŭ §. 142 alŭ art. de lege XXII din 1886 în biroulŭ comptabilităţii orăşenescĭ, strada inferióră a căldărarilorŭ Nr. 519-a *în decursŭ de 15 ḑile* spre examinare din partea fiăcărui.

Fiăcărui, care plătesce dajdie comunală, 'i stă în dreptŭ, ca până în *4 Octomvrie a. c.* sĕ 'şĭ aştérnă la subscrisulŭ magistratŭ eventualele observaţiunĭ.

Braşovŭ, în 19 Septemvrie 1889.

Magistratulŭ orăşenescŭ.

Sz. 1—1889 ig. vál. 159,2—2

Brassó vármegye igazoló választmányától.

Az 1886 évi XXI t. cz. 28 §-a értelmében a törvényhatóság igazolo választmánya által a m. kir. adóhivatal kimutatása és töréntfelszólamlások alapján az 1890 évre összeállitott névjegyzéke Brassó vármegye legtöbbadot fizetöinek.

Sor-szám	Név	foglalkozás	lakhely	Az egyszeresen vagy két szeresen számitot adó frt.	cr.	Az 1886 XXI t. cz. 26 §. értelmében eszközölt kétszere adóbeszámitási jóg czime.
1	Czell Károly	gyogyszerész	brassó	4693	54	gyogyszerész
2	Czell Vilmos	szeszgyáros	„	2870	98	jogtudor
3	Plekesfeld Jozsef.	ny. curiai biró	„	2286	85	ny. kuriai biró
4	Czell Frigyes ifj.	szeszgyáros	„	1958	05	
5	Fleischer Mihály	mészáros	„	1802	62	ip. kam. tag.
6	Czell Frigyes id.	szeszgyáros	„	1772	51	
7	Popp B. György	kereskedö	„	1594	16	ip. kam. tag.
8	Hesshaimer Adolf	kereskedö	„	1501	29	„ „ alelnök
9	Bachmayer Gyula	ügyvéd	„	1478	78	ügyvéd
10	Dr. Fabricius József	orvos	„	1471	46	orvos
11	Kamner Ede	kereskedö	„	1183	14	ip. kam. tag.
12	Mayer Jozsef	ügyvéd	„	1174	30	ügyvéd
13	Jekel Vilmos	liquer-gyáros	„	1173	09	végzett gazdász
14	Königes János	gyáros	„	1123	68	ip. kam. tag.
15	Reich Ágoston	ügyvéd	„	1012	40	ügvéd
16	Diamandi Manole	kereskedö	„	986	14	ip. kam. alelnök
17	Hiemesch Henrich	mészáros	„	901	31	
18	Dr. Otroban Nándor	orvos	„	875	64	orvos
19	Zeides Péter	tökepénzes	„	871	96	
20	Langer Tamás	ny.k.j.-biró és ügyv.	„	873	—	ügyvéd
21	Ridely Friges	háztulajdonos	„	850	—	
22	Vasadi Jozsef	magánzó	„	814	87	ip. kam. tag.
23	Schlandt Gottlieb	börgyáros	„	787	05	„ „ „
24	Ioanides György	kereskedö	„	777	69	
25	Dück György	ny. tanácsos	„	773	64	biró
26	Dück Jozsef	börgyáros	„	767	82	ip. kam. elnök
27	Korodi Mihály	háztulajdonos	„	745	40	„ „ tag.
28	Tartler Márton	háztulajdonos	„	704	12	
29	Kugler Ede	gyogyszerész	„	686	70	gyogyszerész
30	Brennerberg Gyula	k. tv. biró	„	665	02	k. t. biró
31	Copony Mihály	erdész	„	649	52	erdész
32	Popovits A. Andrae	háztulajdonos	„	641	80	
33	Stenner Pál	„ „	„	633	92	
34	Steriu Constantin	„ „	„	621	04	
35	Puskariu Jozsef	ügyvéd	„	614	84	ügyvéd
36	Drexler Sándor	kávés	„	613	90	
37	Duschoiu János	kereskedö	„	601	50	ip. kam. tag.
38	Safrano János	háztulajdonos	„	600	50	„ „ „
39	Reményik István	bankigazgató	„	598	72	
40	Zeidner Henrik	könyv-kereskedö	„	588	36	
41	Henning Frigyes	háztulajdonos	„	584	48	
42	Schmidt Albert	„ „	„	579	66	
43	Salmen Frigyes	épitö	„	575	19	
44	Ludvig Ferencz	vendéglös	„	565	59	
45	Schmidts Vilmos	ügyvéd	„	562	88	ügyvéd
46	Honnigberger Frigyes	háztulajdonos	„	562	—	
47	Müller Gyula	kereskedö	„	538	30	
48	Beer Ignátz	butorkereskedö	„	538	30	
49	Maurer Victor	bankigazgató	„	538	16	ip. kam. tag.
50	Nemes Péter	kir. közjegyzö	„	533	08	k. közjegyzö
51	Copony Márton	papirgyáros	„	527	91	
52	Jekel Gyula	ügyvéd	„	520	20	ügyvéd
53	Nagy István	háztulajdonos	„	519	67	
54	Zeidner Traugott	mészáros	„	516	06	
55	Pap István	kereskedö	„	494	72	
56	Pap László	„ „	„	494	72	
57	Dr. Bachmayer Victor	orvos	„	492	80	orvos
58	Malcher Mór	keresdedö	„	478	04	
59	Dr. Vajna Gábor	ügyvéd	„	452	54	ügyvéd
60	Lázár Gerö	kereskedö	„	450	—	ip. kam. tag.
61	Binder Frigyes	„ „	„	442	72	
62	Dr. Schwarz Frigyes	orvos	„	430	80	orvos
63	Dr. Gusbeth Ede	„	„	414	81	„
64	Fromm Márton	kereskedö	„	412	67	
65	Schvarz András	börkereskedö	„	412	25	
66	Herfurth Ferencz	háztulajdonos	„	397	69	
67	Teutsch Gyula	likör-gyáros	„	395	20	
68	Bontoiu András	kereskedö	„	390	37	
69	Adler Lipot	fényképész	„	389	59	
70	Mark Samuel	kereskedö	„	384	13	
71	Schuster Károly	gyogyszerész	„	376	68	gyogyszerész
72	Hellwig Samuel	sefrözö	„	372	67	
73	Dr. Tartler Frigyes	várm. föorvos	„	368	97	orvos
74	Siegens János	kenyérsütö	„	360	67	
75	Baboiu György	háztulajdonos	„	357	14	
76	Schnell Károly	ügyvéd	„	357	—	ügyvéd
77	Bundschu Lajos	m. k. nyug. ezredes	„	350	09	
78	Honnigberger Adolf	gyogyszerész	„	349	64	gyogyszerész
79	Müll János	haszonbérlö	F.halom	344	72	
80	Stamm Traugott	kereskedö	brassó	340	03	
81	Fabritius Károly	„ „	„	333	15	
82	Fabritius Gustav	„ „	„	333	15	
83	Stenner Ferencz	háztulajdonos	„	331	80	

POTTAGOK.

Sor-szám	Név	foglalkozas	lakhely	Az egyszeresen vagy két szeresen számitot adó frt.	kr.	Az 1886 XXI t. cz. 26 §. értelmében eszközölt kétszere adó beszámitási jóg czime.
1	Ollinger György	kalapos	brassó	330	06	
2	Maager Iozsef	k. közjegyzö	„	329	68	k. közjegyzö
3	Péter Mihály	czipész	„	321	05	
4	Ádám Károly	ügyvéd	„	310	36	ügyvéd
5	Socsek Ferencz	czipész	„	308	88	
6	Gyertyánffy Emil	kereskedö	„	304	35	
7	Eitel Frigyes	mészáros	„	304	11	
8	Safranó Emanuel	háztulajdonos	„	300	25	
9	Iárosi Iános	koporsó kereskedö	„	295	04	
10	Mandel Henrik	gabona kereskedö	„	292	35	
11	Alexi Theochár	könyvnyomdász	„	290	40	
12	Papp Ferencz	butor kereskedö	„	289	17	
13	Verzár Istvàn	kereskedö	„	288	30	
14	Schütz Volfgang	„	„	288	30	
15	Stenner Iozsef	lîquer gyárós	„	286	55	
16	Klein Victor	gyogyszerész	„	285	80	gyogyszerész
17	Fuchs Bernhardt.	gabona kereskedö	„	278	30	

Mi is azon megegyzéssel hozatik köztudomásra, miszerint ezen névjegyzék mai naponkezdve jövö Oktober hó 9-ik napjá ig a vármegye föjegyzöjének irodájában ki lesz téve, az igazolóválasztmány pedig a vévjegyzék végleges megàllapitása czéljától ülését jövö Oktober hó 9-én s esetleg az azt követö napon fogja tartani, mely ideig mindazok a kik netalán ezen névjegyzék ellen felszolamlani, vagy az 1886 évi XXI t. cz. 26 §-aban megirt kedvezményt igénybe venni ohajtják a hivatalos órak tartama alatt a megye föjegyzöjénél ez irányban megjegyzéseiket beadhatják.

Brassó, 1889 évi szeptember hó 6-án.

Roll Gyula, Alispán mint elnök.

Tompa Sándor föjegyzö.

Sz. 1090—1889 polg. 166,1

HIRDETMENY.

A Zernesti kir. járásbiróság részéröl ezennel közhirré tétetik miszerint Zernesti ügyvéd Garoiu Miklós által képviselt Holbáki lakos Radu B. I. Bucura felperesnek ismeretlen tartozkodásu Holbáki illetöségü Gáboru N. Ioan alperes elleni 52 frt. o. é. s járl. iránti sommás keresetének tárgyalására határnapul *1889 évi Oktober hó 15-ik napjának d. e. 8 órája* e biróság elött Zernesten kitüzetik.

Felhivatik ennélfogva ismeretlen tartózkodásu alperes, hogy ügyének czélszerü védelme iránt a részére gondnokul kinevezett ügyvéd Puscariu Iozsef brassói lakast kellöen utasitsa, vagy a tárgyalásnál személyesen vagy más megbizott által jeleutkezzék, mert különben mindezek elmulasztásának következményeit magának tulajdonitsa.

Zernest, 1889 Augustus hó 5-én.

A Zernesti kir. járásbiróság.

Tipografia A. MUREŞIANU Braşovŭ.